Het raam boven de tuin

Matthijs Harkema

Misschien is het prettig om je voor te stellen dat er ergens, tussen lage heuvels, een oud kasteel staat.

De avond begint er langzaam.

Op de muren ligt nog een beetje zonlicht. Beneden, aan de voet van het kasteel, staan de huizen van een klein stadje dicht bij elkaar. Uit enkele schoorstenen stijgt rook op. Er wordt ergens gegeten. Een winkelier haalt zijn luifel binnen.

Vanaf hier zijn het kleine bewegingen in de verte.

Dichterbij ligt een tuin.

Een brede boom buigt over een stenen pad. Tussen zijn bladeren hangt het laatste licht van de dag. Onder de boom staat een bank, waarvan het hout door de jaren heen glad is geworden.

Je kunt je voorstellen dat je daar even bent.

De beelden mogen hun eigen vorm krijgen. Misschien zie je de tuin duidelijk voor je. Misschien bereiken vooral de woorden je, terwijl je ligt of zit op de plek waar je nu bent.

Boven de tuin brandt een lamp achter een raam.

Dat raam staat een klein stukje open.

Een gordijn beweegt naar binnen, blijft even hangen en zakt dan weer terug.

Vanuit de kamer valt een baan licht over de stenen muur.

Er loopt een kort pad naar een deur beneden. Wanneer je dat pad in gedachten volgt, hoor je het zachte grind. Aan weerszijden groeit lavendel. Sommige bloemen hebben hun kleur nog bewaard; andere zijn al zilvergrijs geworden.

Bij de deur ruik je iets van warm hout.

Binnen ligt een brede gang. De vloer bestaat uit grote stenen, met hier en daar een ondiepe kuil waar jarenlang voeten overheen zijn gegaan.

Een paar brede treden leiden naar de tuinkamer. De deur staat open.

Daar brandt de lamp die je buiten zag.

Je kunt er rustig binnenkomen.

De kamer is kleiner dan je van buiten misschien had gedacht. Er staat een stoel bij het raam. Een deken ligt over de leuning. Aan de andere kant van de kamer gloeit een vuur.

Iemand heeft een blok hout zo neergelegd dat het langzaam kan opbranden.

Af en toe klinkt een zacht tikje.

Dan is er weer het gelijkmatige geluid van het vuur.

Misschien heb je vandaag veel rekening gehouden met wat er moest gebeuren. Met de tijd, met andere mensen, met alles wat nog aandacht vroeg.

Hier staat voorlopig alleen een stoel bij een raam.

Je kunt er plaatsnemen zoals je bent.

Het raam kijkt uit over de tuin.

Vanaf deze hoogte zie je het ronde perk onder de boom. Een smal watergootje loopt langs de muur en verdwijnt tussen de planten. Het water komt uit een bron hoger op de heuvel.

Je kunt het horen wanneer het vuur even zachter klinkt.

Een klein, doorgaand stromen.

Op de vensterbank staat een aardewerken kom. Er liggen een paar peren in, groen met een gele kant. Eén blad is aan een steeltje blijven zitten.

Het avondlicht raakt de rand van de kom.

Langzaam schuift die lichte plek verder over het hout.

Buiten beweegt de boom.

Aan de uiteinden van de takken trillen de bladeren wat sneller. Dichter bij de stam is de beweging nauwelijks zichtbaar.

Er gaat een vogel op de tuinmuur zitten.

Hij kijkt naar het gras, legt zijn kop even scheef en vliegt weer verder.

De tuin blijft achter.

Misschien zijn er ondertussen gedachten aan iets wat nog niet af is.

Een gesprek. Een vraag. Iets van morgen.

Ook daarmee kun je hier zitten. De avond hoeft niet te wachten tot je alles hebt overdacht.

Aan de overkant van de tuin wordt een lamp aangestoken.

Het is een klein licht achter het raam van de tuinmanswoning. Eerst zie je alleen de gloed. Dan wordt de vorm van het raam duidelijker en verschijnt er een stukje van de kamer erachter.

Een tafel.

De rugleuning van een stoel.

Even loopt er iemand langs.

Daarna blijft het licht rustig branden.

In de tuinkamer klinkt het zachte schuiven van een houtblok. Een paar vonkjes stijgen op en verdwijnen in de schoorsteen.

De warmte van het vuur heeft zich door de kamer verspreid.

Bij het open raam komt koelere lucht naar binnen. Ze beweegt langs het gordijn en brengt iets van de geur van de tuin mee.

Warmte en avondlucht.

Het water langs de muur.

Het licht aan de overkant.

Er hoeft weinig te gebeuren om hier een tijdje te kunnen blijven.

Boven de tuin verandert de hemel van kleur. Het blauw wordt dieper. Tussen twee takken verschijnt een eerste lichtpunt.

Misschien valt het je meteen op.

Misschien ontdek je het pas later, wanneer er al een tweede naast staat.

Vanuit de stoel is een klein stukje hemel zichtbaar. Verderop liggen de heuvels, inmiddels donker aan de rand van het stadje.

Achter sommige ramen beneden brandt nog licht.

Op andere plekken is de dag al afgelopen.

Hier, boven de tuin, gloeit het vuur.

Het gordijn beweegt af en toe naar binnen.

En telkens wanneer het weer stilhangt, hoor je het water langs de oude muur.

Een tijdje volg je misschien dat geluid.

Het wordt iets helderder waar het water over een randje valt. Daarna klinkt het lager, dichter bij de aarde. Vanuit de stoel kun je niet de hele loop zien. Een stuk verdwijnt achter de lavendel, een ander stuk onder de boom.

Toch blijft het stromen hoorbaar.

De kamer is inmiddels wat donkerder geworden. Het licht van de lamp ligt op de leuning van de stoel en op een deel van de vloer. Verderop worden de hoeken zacht en onduidelijk.

In het raam verschijnt een weerspiegeling.

De lamp lijkt even tussen de takken buiten te hangen.

Wanneer het gordijn beweegt, verdwijnt een stukje van haar gloed. Dan wordt ze weer zichtbaar, een klein warm licht tussen de bladeren.

Misschien is het prettig dat er vanavond niets bijzonders van je verwacht wordt.

Ook een gewone, vermoeide versie van jezelf kan hier een plek hebben. Met de woorden die je vandaag wel vond, en de woorden die pas later kwamen.

De stoel staat dicht genoeg bij het raam om de tuin te kunnen zien.

De deken ligt binnen handbereik.

In gedachten kun je haar over je heen leggen. Ze is zacht geworden door jarenlang gebruik. Aan de rand loopt een eenvoudige geweven lijn, die op sommige plekken wat is vervaagd.

Buiten komt een kleine wind op.

Je ziet hem eerst in de boom. Daarna buigt de lavendel mee en bewegen de schaduwen over het pad.

Het gordijn bolt even naar binnen.

Dan zakt het terug.

Er klinkt ergens een deur die wordt gesloten. Het geluid komt van ver en heeft iets alledaags. Iemand heeft de avondlucht nog even binnengelaten en vindt het nu tijd om het binnen warm te houden.

Verderop in het stadje luidt een klok.

De slagen komen met ruime tussenpozen over de daken. Iedere klank blijft een tijdje hangen, tot hij nauwelijks nog te onderscheiden is van de geluiden van de avond.

Je kunt ze voorbij laten gaan.

De laatste slag verdwijnt achter de heuvels.

Daarna hoor je het water weer.

Misschien dwaalden je gedachten ondertussen af. Naar iets van vandaag, of naar iets waarvan je niet precies weet hoe het ineens bij je kwam.

Je hoeft niet terug te zoeken waar je was gebleven.

Je bent hier, in de tuinkamer.

Buiten staat de boom.

Aan de overkant brandt de kleine lamp.

Het vuur heeft een diepere, rode gloed gekregen. Langs het hout lopen dunne lijnen van licht. Af en toe breekt er een klein stukje af dat zacht tussen de as terechtkomt.

Het is een vuur dat nog lang warmte zal geven.

In de tuin zijn de bloemen minder goed van elkaar te onderscheiden. Het perk is nu vooral een lichte vorm onder de donkere takken.

Een paar witte bloemen blijven zichtbaar.

Ze groeien dicht bij de muur, op de plek waar overdag de zon het langst blijft hangen. Vanuit de kamer lijken ze een beetje op kleine stukjes van het avondlicht die zijn achtergebleven.

Er is tijd om ernaar te kijken.

En tijd om je ogen ergens anders te laten rusten.

Je hoeft deze plek niet mooi genoeg te vinden, of er een bepaald gevoel bij te krijgen. Soms is luisteren eenvoudigweg luisteren, terwijl er vanbinnen nog van alles door elkaar loopt.

Het water blijft zijn weg langs de muur vinden.

Aan de overkant schuift iemand een stoel naar de tafel. Door het raam is alleen een hand zichtbaar die een kom neerzet. Dan verdwijnt de beweging weer uit beeld.

Misschien is het daar ook warm.

Misschien staat er soep op tafel en wordt er gesproken over iets heel gewoons.

De tuin ligt tussen de twee verlichte ramen in.

Er hangt iets vriendelijks in die kleine afstand. Aan deze kant een kamer waar je kunt zitten. Aan de andere kant iemand die zijn avond begint.

Niemand hoeft de stilte ertussen op te vullen.

Boven de boom zijn meer sterren verschenen. Door een opening in de bladeren zie je een klein groepje dicht bij elkaar. Wat verderop staat één helderder punt.

Langzaam verschuift een dunne wolk.

Je ziet haar nauwelijks, totdat een paar sterren achter haar verdwijnen. Even later komen ze aan de andere kant weer tevoorschijn.

Op de vensterbank is de kom met peren nu vooral een ronde vorm in het lamplicht. Het kleine blad werpt een schaduw op de muur.

Het is hier een kamer waarin iemand al vaak heeft gezeten.

Dat zie je aan de vloer bij de stoel. Aan het hout van de vensterbank, waar de verf een beetje is afgesleten. Aan de deken die gemakkelijk over de leuning valt.

Er is geleefd, in gewone avonden.

Met regen tegen het raam. Met warme zomerlucht. Met dagen waarover veel te vertellen was en dagen waarop iemand vooral naar buiten keek.

Vanavond ben jij hier, in gedachten.

Je hoeft niets bijzonders mee te brengen om ook een van die avonden te mogen hebben.

Buiten raakt een blad los.

Het draait eenmaal om zichzelf, komt op de tuinmuur terecht en blijft daar liggen.

Vanuit het stadje klinkt nog een kort gesprek. Een stem roept iets, een andere stem antwoordt. Daarna wordt ergens gelachen.

Het geluid reikt tot de tuin en gaat weer op in de avond.

Misschien zijn er mensen aan wie je denkt wanneer je zulke geluiden hoort. Iemand die dichtbij is, iemand die je mist, of iemand met wie een gesprek nog niet klaar is.

Je hoeft dat hier niet verder uit te zoeken.

Er kan een gedachte aan iemand zijn, terwijl je ook de warmte van de kamer in gedachten hebt. Terwijl het raam openstaat en er water langs de muur stroomt.

De avond biedt plaats aan meer dan één ding.

Het vuur klinkt een tijdje wat zachter.

De gloed is er nog, diep tussen het hout. Een klein vlammetje verschijnt, buigt opzij en wordt weer lager.

Op de vloer beweegt het licht mee.

Je blik kan er een tijdje bij blijven. Het verandert langzaam genoeg om het niet te hoeven volgen.

Aan de buitenkant van het raam groeien een paar dunne ranken langs de stenen. Overdag zouden de bladeren groen zijn. Nu hebben ze de kleur van de nacht.

Eén blad raakt af en toe de rand van het kozijn.

Een heel licht tikje.

Daarna hangt het weer stil.

In de tuinmanswoning wordt het licht gedempt. Het kleine raam blijft zichtbaar, maar de tafel erachter verdwijnt uit het zicht.

Misschien is de maaltijd voorbij.

Er worden nog een paar dingen opgeruimd. Een kom wordt weggezet. Een doek hangt te drogen over de leuning van een stoel.

Ook daar wordt het langzaam rustig.

De hemel boven de tuin is nu donkerblauw.

De heuvels liggen als brede vormen aan de horizon. Daartussen zijn de lichtjes van het stadje zichtbaar, sommige dicht bij elkaar en andere een eindje verderop.

Vanaf de tuinkamer lijken de afstanden klein.

Een licht achter een raam.

Een pad door de tuin.

De boom die tussen de aarde en de hemel staat.

Misschien merk je dat je al een tijdje nergens naartoe bent gegaan. Het verhaal is bij deze kamer gebleven, terwijl buiten de avond veranderde.

Er kan iets prettigs zijn aan een moment dat geen volgende stap vraagt.

Aan even kunnen blijven, zonder alvast te bedenken hoe je straks verder moet.

De stoel draagt in gedachten het gewicht dat je haar toevertrouwt. Het kussen is een beetje gevormd naar de mensen die er eerder zaten.

Je kunt de deken laten liggen zoals ze ligt.

Je kunt ook wat anders gaan zitten, of iets veranderen aan je houding op de plek waar je werkelijk luistert.

De kamer blijft ondertussen in het verhaal aanwezig.

De lamp bij het raam.

Het vuur.

De tuin daarachter.

Het water stroomt nog steeds langs dezelfde muur.

Nu de andere geluiden minder zijn geworden, is het bijna alsof je de kleine bochten erin kunt horen. Hier valt het een stukje. Daar glijdt het verder onder de bladeren.

Het komt van de heuvel, langs wortels en stenen, en loopt beneden door naar de rivier.

Vanuit deze kamer hoor je alleen dit kleine deel.

Dat is genoeg om het te herkennen.

De wind is gaan liggen.

Het gordijn hangt bijna stil. Heel af en toe beweegt de onderste rand, zo weinig dat je het pas merkt wanneer je er een tijdje naar kijkt.

Een strook sterrenhemel blijft zichtbaar boven de boom.

De lamp in het raam van de tuinmanswoning gaat uit.

Een ogenblik lijkt die kant van de tuin donkerder.

Daarna worden de vormen weer herkenbaar. De lage muur. Het dak. Een bleke lijn waar het pad verderloopt.

Achter het raam aan jouw kant brandt nog licht.

Misschien zijn er dingen die morgen opnieuw aandacht vragen. Dat kan zo zijn. De wereld hoeft vanavond niet afgerond te worden.

Voor nu is er de kamer waarin het vuur langzaam uitbrandt.

De geur van hout.

De deken over de stoel.

En het open raam, waarlangs een beetje avondlucht binnenkomt.

Het verhaal kan je hier nog even gezelschap houden.

Ook als de beelden vervagen.

Ook als er af en toe alleen een woord bij je aankomt.

Het water langs de muur is een vertrouwd geluid geworden. Soms merk je het op, soms verdwijnt het naar de achtergrond.

De tuin heeft haar nachtelijke kleuren gekregen.

De witte bloemen blijven nog een tijdje zichtbaar.

Boven het kasteel bewegen langzaam de wolken, hoog genoeg om de torens ongemoeid te laten. Hier en daar opent zich een stukje hemel.

Er staat een stoel bij het raam.

Er brandt een kleine lamp.

Je kunt in gedachten nog wat langer blijven.

De avond gaat verder, op haar eigen manier.

Het hout gloeit.

De boom staat boven het stenen pad.

En buiten, langs de oude muur, stroomt zacht het water.

De Vrede van Overgave

Deze teksten en luisterverhalen kunnen steun of herkenning bieden, maar vervangen geen professionele zorg of begeleiding.

devredevanovergave.nl